

MAAS SLAAT PLANK MIS

TEKST: PATRICK BEIJERSBERGEN

Het rapport van de commissie-Maas over de toekomst van de bankensector bevat 73 aanbevelingen. Daar zitten prima voorstellen bij, maar het verwijt aan aandeelhouders raakt kant noch wal.

Het zestig pagina's tellende rapport *Naar herstel van vertrouwen* noemt het nastreven van aandeelhouderswaarde als een van de belangrijkste oorzaken van de financiële crisis. Het suggereert daarmee dat aandeelhouders banken hebben gedwongen tot het nemen van onverantwoorde risico's om de winst op korte termijn te maximaliseren. En dat terwijl er maar één is die werkelijk profiteerde van maximale winst op de korte termijn: de bestuurder. Commissievoorzitter Cees Maas, tot april 2007 financiële topman van ING, niet in de laatste plaats.

Het is de verantwoordelijkheid van bestuur en commissarissen om de belangen van de verschillende stakeholders tegen elkaar af te wegen. Dat dit niet op een juiste wijze is gebeurd, deels onder invloed van de perverse prikkels die uit de beloningsystemen volgden, kan aandeelhouders niet worden nagedragen. Nu de rechten van aandeelhouders ingrijpend inperken is niet het juiste antwoord op de crisis. Dit zal de kapitaalkosten van de banken onnodig sterk verhogen en daarmee alle stakeholders schaden.

BELANGRIJKSTE OORZAAK MISKEND

De commissie-Maas miskent in haar rapport de belangrijkste oorzaak van de huidige financiële crisis: het optreden van de bestuurders en het toezicht. Oplossingen worden nu gezocht in het verkleinen van

de rol van de aandeelhouder, terwijl deze niet veel meer heeft kunnen doen dan het kapitaal verschaffen waarmee de bank aan het werk is gegaan. Het zijn dan ook niet de aandeelhouders die over de afgelopen jaren bonussen hebben ontvangen.

Aandeelhouders hebben hun koerswinsten weer zien verdampen en hoeven voorlopig niet te rekenen op dividend.

Aandeelhouderswaarde is niets meer of minder dan hetgeen overblijft nadat alle andere betrokkenen rond een onderneming zijn tevredengesteld. Het is onmogelijk werkelijke aandeelhouderswaarde te creëren zonder klanten waar voor hun geld te bieden, spaarders een concurrerende rente en werknemers een marktconform salaris. Aandeelhouderswaarde is daarmee de enige objectieve maatstaf voor het succes van een onderneming. In de ogen van de VEB kan onder de voorwaarden die het rapport-Maas stelt beter worden overgegaan tot het van de beurs halen van de financiële instellingen in Nederland.

De VEB kan zich wel vinden in een groot deel van de aanbevelingen die de commissie doet, met name waar het gaat om de verbeteringen in het toezicht, het risicomanagement en het beloningsbeleid. VEB onderschrijft het belang dat de commissie hecht aan de eigen verantwoordelijkheid van banken. De aanbevelingen die de commissie doet op het gebied van governance en risicomanagement dienen zo snel moge-

lijk te worden uitgevoerd. Vooral de voorstellen die erop gericht zijn het niveau van de commissarissen te verhogen door opleiding en een deskundigheidstoets zijn goed. Tegen de aanbevelingen met betrekking tot de raad van bestuur heeft de VEB geen bezwaar, hoewel de verplichte "morelethische verklaring" (de bankierseed) wat overdreven is.

Het rapport schildert banken af als nutsbedrijven. Het is inderdaad zo dat banken, voor wat betreft hun belang voor het functioneren van het betalingsverkeer in Nederland, een grote rol spelen. Dit belang is evident en ligt in lijn met het bedrijfsbelang. Daarom moet het beloningsbeleid erop gericht zijn de risico's binnen de perken te houden. De VEB onderschrijft in hoofdlijnen de aanbevelingen die de commissie in dit verband doet.

TE GEK VOOR WOORDEN

Het rapport gaat volledig voorbij aan de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de vennootschap en de ontwikkelingen op het terrein van goede corporate governance. Het bestuur en de commissarissen maken beleid en voeren het uit. Zij leggen één keer per jaar verantwoording af aan de aandeelhouders. Door de bevoegdheden van aandeelhouders te beperken laat de commissie-Maas een situatie ontstaan waarbij het afleggen van verantwoording door bestuurders en commis-